

Kauppapolitiikalla kilpailukykyä - elinkeinoelämän EU-tavoitteet 2024-2029

Elinkeinoelämän tahtotila EU:n kauppapolitiikalle

Euroopan unioni on globaalisti vahva ja kilpailukykyinen edelläkävijätalous. Sen yritykset pärjäävät kansainvälisillä markkinoilla, globaaleissa arvoketjuissa sekä kilpailussa investoinneista ja osajista. EU edistää ennakoitaviin kansainvälisiin sääntöihin perustuvaa, avointa, markkinaehtoista ja teknologianeutraalia kansainvälistä kauppaa ja tervettä kilpailua. Mitä terveempi kilpailu ja tasavertaisemmat toimintaedellytykset markkinoilla, sen paremmin suomalaisyritykset voivat kasvaa ja kansainvälistyä omilla vahvuuksillaan.

EU:n talouden kilpailukyky ja kestävyys nojaavat maailman toimivimpiin sisämarkkinoihin sekä maailman laajimpiin kauppaa- ja kumppanuussuhteisiin kolmansien maiden kanssa. Tällöin EU pystyy olemaan moderni, kiinnostava, innovaatiokykyinen ja ilmastoneutraali talous ja investointikohde. Sen yritykset onnistuvat digitalisaatiossa ja vihreässä siirtymässä sekä tarjoavat ratkaisuja muulle maailmalle.

EU:n modernit kauppaa- ja kumppanuussopimukset lisäävät EU:n strategista kilpailukykyä, kannustavat investointeihin ja vahvistavat talouden kestävyyttä. EU:lla on kyky neuvotella ja saada nopeammin voimaan uusia sopimuksia kahdenvälisesti, sektorikohtaisesti tai alueellisesti laajemman maajoukon kanssa. Sopimukset helpottavat yritysten vientiä ja tuontia sekä varmistavat kriittisen teknologian ja raaka-aineiden saatavuuden. EU edistää myös monenkeskisen WTO-kauppajärjestelmän toimivuutta ja uudistamista.

Geopolitiikan ja suurvaltajännitteiden keskellä EU suojaa tarvittaessa yrityksensä ja sisämarkkinoitaan epäterveeltä kilpailulta WTO-sääntöjen mukaisilla kaupan suojatoimilla. Näiden EU-toimien tulee aina olla tarkoituksenmukaisia, hyvin perusteltuja ja määräaikaista eivätkä ne saa vaarantaa EU:n taloudellista kilpailukykyä.

Uuden komission tulee keskittyä seuraaviin toimenpiteisiin:

- KAUPPASOPIMUKSIA, KIITOS!** EU:n on varmistettava uusilla ja päivitettyillä kauppasopimuksilla talouden kilpailukykyä, sen kestävyyttä ja yritysten pärjäämistä globaalissa kilpailussa. Kauppaneuvotteluita on nopeutettava, sopimusten sisällöltä uudelleenarvioitava ja ne on saatava tehokkaasti voimaan. Muutoin menetämme kiinnostavuuden kauppakumppanina muiden maiden silmissä. Komissiossa on oltava kauppapolitiikkaan ja kauppasuhteisiin keskittyvä komissaari.
- UUSIA MARKKINOITA AVATTAVA JA KAUPANESTEITÄ KARSITTAVA:** EU:n tulee edistää yritysten markkinoillepääsyä ja muita EU:n kauppataavoitteita sekä tervettä kilpailua. EU ei saa itse olla protektionistinen tai asettaa kumppaneille kohtuuttomia vaatimuksia, mitkä menevät merkittävästi yli kansainvälisten sitoumusten. Kauppapolitiikka ei saa jäädä muiden politiikan alueiden jalkoihin.
- MARKKINAEHTOISET JA TEKNOLOGIANEUTRAALIT KAUPPATOIMET KOROSTUVAT:** EU:n tulee edistää talouden modernisaatiota tukemalla kauppapolitiikalla ja markkinaehtoisin kannustein sitä, että paras mahdollinen teknologia on käytettävissä maailmanlaajuisesti esimerkiksi talouden digitalisaation, energia- ja resurssitehokkuuden tai vähäpäästöisyyden edistämiseksi.
- KAUPAN SUOJATOIMIA KÄYTETTÄVÄ HARKITEN:** EU:n on puututtava tarvittaessa markkinoiden epäkohtiin ja epäterveeseen kilpailuun kuten valtiontukiin kaupan suojatoimilla, jotka ovat kestoaltaan määräaikaista ja vaikutuksiltaan oikeansuhteisia huomioiden kauppavaikutukset ja haitat eurooppalaisille yrityksille. Vaikutukset talouteen ja kilpailukykyyn on aina arvioitava.
- STRATEGISTA KILPAILUKYKYÄ JA TALOUDEEN KESTÄVYYTTÄ VAHVISTETTAVA:** EU:n tulee vahvistaa sopimuksin strategisia kauppaa- ja teknologiakumppanuuksiaan eri maiden kanssa esimerkiksi kriittisen teknologian ja raaka-aineiden saatavuuden turvaamiseksi. Taloudellisen turvallisuuden vahvistamisessa EU:n on varmistettava investointien, palveluiden ja tavaroiden tuonnin ja viennin sujuvuus elintarvikkeista energiaan, lääkkeitä koneisiin ja laitteisiin sekä asiantuntijapalveluihin.

EK:n yksityiskohtaisempia ehdotuksia

1. Modernit kauppasopimukset ja tehokkaat neuvottelut

- Lähes 50 kauppasopimusta lähes 80 maan kanssa on nostanut EU:n tärkeimmäksi kauppakumppaniksi 74 maan kanssa. Vastaavasti Kiina on tärkein kauppakumppani 66 maalle ja USA 31 maalle. EU:n kyky solmia kauppasopimuksia on kuitenkin heikentynyt viime vuosina. Siksi on varmistettava, että EU saa tehokkaasti neuvoteltua ja voimaan uusia tai päivitettyjä kauppasopimuksia, jotka turvaavat unionin kauppaedut.
- Kauppasopimusten sisältöä on selkeytettävä ja tiivistettävä. On tarkasteltava mahdollisuuksia lisätä yhteistyötä Aasian ja Tyynenmeren alueella CPTPP-maiden kanssa ja tarkastella alueellisen EU-CPTPP-sopimuksen mahdollisuutta.

2. Fiksut strategiset kumppanuudet

- EU:n tulee varmistaa, että esimerkiksi kriittisten raaka-aineiden ja teknologian kauppa on sujuvaa ja ennakoitavaa sellaisten maiden kanssa, joilla on keskeinen asema EU:n talouden kilpailukyvyyn ja resilienssin varmistamisessa.
- EU:n tulee syventää yhteistyötä sellaisten maiden kanssa, jotka vahvistavat toimivaa ja ennakoitavaa, monenkeskistä WTO-pohjaista kauppajärjestelmää sekä ovat halukkaita syventämään sääntely-yhteistyötä yhdessä sovituilla alueilla.

3. Uudenlaiset yhteistyömuodot

- EU:n tulee kehittää yhteistyötä kaupan esteiden poistamiseksi ja yhdenmukaisen teknisen sääntelyn ja standardien luomiseksi, mistä esimerkkinä USA:n ja Intian kanssa käynnistetty Trade & Technology Council (TTC) -yhteistyö.
- Koneiden ja laitteiden kuten ympäristö- ja energiateknologian kaupan helpottamiseksi ja kauppaprosessikulujen alentamiseksi tulee tarkastella, miten päällekkäisiä viranomaistarkastuksia voidaan vähentää esimerkiksi neuvottelemalla lisää vastavuoroisen tunnustamisen sopimuksia (MRA).

4. Kaupan suojoimet, sääntelyn toimeenpano ja kannustavuus

- EU voi käyttää perustellusti ja määräaikaaisesti kaupan suojoimia turvaamaan EU:n etuja ja suojaamaan yritysten kilpailukykyä sekä varmistamaan terve ja tasavertaisempi kilpailu kolmansien maiden kanssa.
- Kaksikäyttötuotteiden vientivalvontaa, pakotteita ja investointeja koskevaa sääntelyä on tulkittava yhdenmukaisesti koko EU-alueella. Pakotteiden asettamisessa tulee siirtyä määräänemmistö päätöksiin.
- EU:n on kehitettävä kauppaa ja investointeja tukevia kannusteita kilpailua rajoittavan ja ristiriitoja aiheuttavan sääntelyn sijasta.

5. Pääviestit lopuksi

- On löydettävä parempi tasapaino kansainvälisen avoimen kaupan ja sisämarkkinoiden suojaamisen väliltä.***
- On saatava nopeammin, tehokkaammin ja laajemmin kauppasopimuksia strategisesti tärkeiden kauppakumppaneiden kanssa.***
- On kehitettävä kauppasopimusten ohella uusia tapoja ja toimintamalleja edistää sujuvaa kansainvälistä kauppaa esteitä karsimalla ja sääntelyä yhdenmukaistamalla.***
- On tarkoin harkiten ja kauppavaikutukset ennakoiden käytettävä suojoimia ja rajoituksia.***
- On varmistettava riittävät resurssit kauppapolitiikan hoitamiseen sekä tehtävä strategisia priorisointeja eri kauppatavoitteiden aikaansaamiseksi.***
- On tehtävä tiivistä yhteistyötä kansallisesti ja EU-tasolla elinkeinoelämän kanssa kauppapoliittisten tavoitteiden asettamisessa ja päivittämisessä.***

Lisätietoja:

Johtaja **Timo Vuori** EK | timo.vuori@ek.fi | 050 553 5319
Asiantuntija **Heli Siikaluoma** EK | heli.siikaluoma@ek.fi | 050 339 2020
Asiantuntija **Siiri Valkama** (EK Brussels) | siiri.valkama@ek.fi +32 476 349 263